

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Hapanta Ta Hellēnisti Heuriskomena

Origenes

Coloniæ, 1685

In Cant. Canticorvm.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79869](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79869)

ptura locos libr. 3. *ἐν ἀρχῇ*, cap. 1. & libr. 7. in Epistol. ad Rom. sed sententia dissimili; illic enim ad boni operis susceptionem sufficere sibi liberum voluntatis arbitrium, ad ejusdem perfectionem divinæ gratiæ auxilium requiri statuit; qui fuit error Semi-Pelagianorum: hic vero ad comparandam virtutem, eandemque retinendam gratiæ subsidio utrobique opus esse docet. Unde adducor ad suspicandum has Origenis disputationes à Rufino interprete fuisse Pelagianismi aura afflatas, quo ipse fuerat infectus. Quanquam non negamus nimis strictim gratiæ vires ab ipso quoque Origenis fuisse relictas, imò fuisse id ostendimus in Origenianis.

P. 49. *καὶ ἐν τῷ ἱερμῇ*.] Vcl Origenem librarium oscitantia corrumpit, vel sua fefellit memoria; cum Jeremiam pro Michæa nobis exhibuit.

P. 50. *ὅτι ἐπεροδῶν λυγρὰς*.] Verte: *Hereticorum animos*, nam significationem vocabuli hujus, *ἐπεροδῶν*, non satis exprimit illud, *diffidentium*.

P. 51. *ἐλασσαῖτων*.] Epiphanius Hær. 19. cap. 1. 5. & Hær. 30. cap. 3. Augustinus de Hæres. Theodoretus, alii.

φίλος δὲ ὅτι τὸ ἀρνῆσαι, &c.] Epiphanius Hær. 19. cap. 1. *ὑποκρίτας δὲ τῆς διδασκῆς*, φησας μὴ εἶναι ἀμαρτιῶν, εἰ καὶ παρὰ τὸν οὐρανὸν εἰδόμενα πορνικῶσαι καὶ ἄλλα ἐν σκότεινῳ διαγινώσκοντες ἐν τῇ συνειδήσει καὶ πορνικῶσαι, καὶ εἰ τὸ ἀνὴρ ἡμολογήσῃ ἐν σκότεινῳ, ἐν δὲ τῇ καρδίᾳ μὴ. Quos etiam simulatores esse docuit; cum nullum negaret esse crimen, si quis persecutionis tempore idola veneretur, dummodo minime id ex animo faciat; aut si quid ore tenus, non item animo profiteatur. Eadem fuit Basilidis doctrina, ut est apud Origenem Homil. 3. in Ezech. & Tract. 28. ac 29. in Matth. Idem scilicet Priscillianistæ, uti scriptum reliquit Augustinus, lib. de Hæresib. & alibi, eosque S. Petri exemplo confutavit, qui quamvis Christum ore tenus, non etiam corde negasset, graviter tamen peccavit, peccatumque amara poenitentia emendavit.

καὶ εἰθελον τινα φέρων, &c.] Qui tamen is fortasse erat, quem ab Elxæo ipso Elcesaitarum antesignano lucubratum fuisse tradit Epiphanius Hær. 19. cap. 1. his verbis: *συνιστάμενος δὲ ὡς ἑλκερὸν δὴ δὲν καὶ ἀποφαινομένην, ἢ ὡς καὶ ἐν τῷ σοφίᾳ. Librum quendam velut Prophetico spiritu afflatus edidit, divina scilicet sapientia plenum.*

IN CANTICORUM.

P. 52. *ἐν τῷ 6. πόμω*, &c.] Sequens fragmentum aliquantisper deformatum reperias in Homilia secunda ex illis quatuor, quæ cum

Prologo in Editione Latina Origenis reperiuntur.

ὁμοῦς γὰρ τις] *ὁμοῦς* apud Christianos auctores cum significat, cuius animus curis terrenis implicatus, & humi afflictus ad cœlestia nunquam se erigit.

πυλὸς φίλος τὸν χάνων] *Amica luto sus.* Horat.

IN JEREMIAM.

προελεῖν δὲ αὐτὸ τὸ ἀποκρίψαν] Verte: *prædicat* p. 53. *ei quod sibi propositum est.*

ἐν τῇ πρεσβυτέρῳ καὶ, &c.] Ita LXX. & Arabes: at Ebraea, & Jonathan, & Syrus & Vulgata habent, *quadragesima*, quæ secutus est Hieronymus in suis ad Jonam Commentariis.

ὅτι ὁ ἐν τὴν χάνων, ἐάν μὴ προσέχη τῇ ἀναγωγῇ, μὴδὲ ἐξέλθῃ τὸ ἐν ἡμῶν.] Negativam particulam non agnoscit Hieronymus, & sic legit: *ἐάν προσέχη τῇ ἀναγωγῇ καὶ ἐξέλθῃ*: optime, sic enim in fine periochæ hujus: *ἐάν προσέχη τῇ ἀναγωγῇ*. Legendum quoque in Hieronymo: *dicere potest*, non, *discere*.

ἀβραάμ ἀποφύτων, &c.] Quin & Adamo ipso

locum inter Prophetas tribuit Origenes Commentar. in Cantic. *Inter Prophetas autem numeratur & Adam*, quia magnum mysterium prophetavit in Christo & in Ecclesia, dicens: *Propter hoc relinquet homo patrem suum & matrem suam, & adhaerebit uxori suæ, & erunt ambo in carne una.* Evidenter enim de his dictis ejus dicit Apostolus, quia mysterium hoc magnum sit; ego autem dico in Christo, & in Ecclesia.

καὶ τὰ φαῦλα τὰ ἐν ταῖς ψυχαῖς,] Hieronymus p. 56. *munus: per varia delicta*: legerat: καὶ τὰ φαῦλα. καὶ τὰ παρὰ τὸν νόμον contractum vel Corde-rio, vel librario fraudi fuit.

ἐγὼ γὰρ τὰ διαφέροντα καὶ κρείττονα] Hic lapsus p. 58. est Hieronymus: *Scit enim ab his differentias, scit meliora, scit Dominus eos qui ejus sunt.* Verte: *Novit enim præstantiora & meliora.*

Θελεῖς με λαλεῖν ἀνθρώποις, &c.] Hic valde p. 58. luxata erat Hieronymi scriptura: *Scio quendam isto sermone mortali vix eloqui terrestribus*, &c. quæ restitui. In sequentibus: *ἐγὼ δὲ ἀλλοτρίων σου τὸ θεῖον, λόγος ἐμὸς σου τὸ θεῖον*, erandum videtur duplex illud τὸ θεῖον, utpote peregrinum, quodque Hieronymus non agnoscit.

πῶς λέγει τὸ ἐν ἐπιστομῇ λαλεῖν] Et Hieronymus p. 59. *nymus, & sententia ipsa reclamant huic lectioni*; lege: *ἐπιστομῇ*.

καὶ εἶπα, ὁ ὢν, &c.] Hieronymus. *Et dixi: Qui p. 60. es.* At in sua Jeremiæ interpretatione: *Et dixi, A, a, a, Domine Deus.* Hic nempe LXX. istic Ebraice secutus est. Corderius autem: *Et dixi, O m.* Ita quidem vertere debuit.